GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḑI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 franci.

ANULŬ L.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 239 — Sâmbătă, 31 Octomvre (12 Noemvre). — 1887.

Brașovŭ, 30 Octomvre 1887.

In ḑilele acestea a apărutŭ în Varșovia o fórte interesantă broșură, care se ocupă cu politica actuală europénă.

Autorulŭ acestei broșurĭ este renumitulŭ profesorŭ dela universitatea din Varșovia, consilierulŭ de statŭ, Dr. Anton Semenovic Budilovic, istoricŭ și politicŭ însemnatŭ.

Broșura din vorbă are cu atâtŭ mai mare importanță, cu câtŭ ea se ocupă și de stările interne ale monarchiei austro-ungare, și Slavilorŭ din monarchiă le dă marĭ speranțe pentru viitorŭ.

Fóia cehică „Kromerizske Noviny“ ia cu mare satisfacțiune actŭ de ideile ce le desfășură și sentimentele ce le manifestă Rușii prin lucrarea numitului politicŭ și consilierŭ de statŭ, și pare că i se ia o pétră de pe inimă, când introduce darea sa de sémă despre amintita broșură cu următórele cuvinte:

„Tóte popórele europene se află într'o așteptare încordată. Poporulŭ cehŭ, lipsitŭ de orĭ ce independență politică, privesce cu cea mai mare îngrijire spre viitorŭ. Ce se întâmplă cu noi în casulŭ unui resboiu europénŭ? întrébă fiacare Cehŭ. Poporulŭ cehŭ, durere, nu hotăresce nimicŭ în cestiunĭ de înaltă politică, îngrijatŭ în trébă după vederile și simțémintele poporului rusŭ în conflictele europene. Acum aflămŭ, ce simțéminte are poporulŭ rusŭ în acéstă privință...“

Ușurată de grija ce-i apăsa sufletulŭ, fóia cehă își începe dara sa de sémă despre cuprinsulŭ broșurei, care, suntemŭ sigurĭ, n'a pututŭ sě scape din vedere nicĭ Ungurilorŭ dela putere.

Autorulŭ, după ce face istoriculŭ celorŭ două principale cestiunĭ, care agită și amenință a sguduĭ Europa întrégă, cestiunea alsațo-lotaringică și cestiunea bulgară, deduce că conflictulŭ nu se póte înlătura pe cale pacînică, ci numai cu putere armată, numai prin rěsboiu, pentru că nicĭ una din cele patru puterĭ directŭ interesate în una din cele două cestiunĭ nu va ceda una alteia. Și chiar décă Austro-Ungaria are pe partea ei ca aliațĭ pe Anglia, Germania, póte că chiar și pe Italia, Serbia, România, Bulgaria lui Stambulov și Polonia emigranțilorŭ, Rusia, precum a ținutŭ pieptŭ cu întréga Europa aliată, așa nu se va da înděrětŭ dinaintea Austro-Ungariei, apoi de ar fi măcarŭ condusă, nu de Benedek, dér chiar de Napoleon.

După ce autorulŭ arată că Austro-Ungaria nu se va puté bucura de ajutorulŭ Germaniei, din causa Franciei, care așteptă momentulŭ potrivitŭ sě'șĭ recucerésca Alsația-Lotaringia, trece la stările interne din Austro Ungaria, care nu suntŭ nicĭdecum de natură a o încuragea la rěsboiu cu Rusia și de care acésta negreșitŭ va căuta sě profite într'unŭ asemenea casŭ.

„Austro-Ungaria, ḑice politiculŭ rusŭ, sufere de o grea crisă internă, pe deoparte națiunile privelegiate: Germanii, Maghiarii, Polonii și Jidovii lucréză sě facă statulŭ alŭ lorŭ, de altă parte suntŭ milióne de popóre îngenunchiate, precum Rușii în Galiția, Lodomeria, Bucovina și Ungaria, Slovacii în Ungaria, Sêrbii și Croații în Ungaria, în regatulŭ trinitarŭ, în Bosnia și Erțegovina, Românii în Ungaria și în Ardélŭ, Slovenii în țérile alpine și Cehii în țérile boemomorave“.

Consilierulŭ de statŭ rusŭ ḑice că din causa stărilorŭ interne, Austro Ungariei nu-i póte veni la socotélă sě grăbéscă resolvarea conflictului ostticŭ prin rěsboiu, ci așteptă ca mai ântéiu Germania sě îngenunche pe Francia, și apoi cu ajutorulŭ ei sě caute a resolva cestiunea orientală. Stândŭ lucrurile astfelŭ, întrébă:

„Dér Rusia aștepta-va ea, până ce mânile Austro-Ungariei și Germaniei vorŭ fi libere? Privi-va indiferentă Rusia la intrigile din Bulgaria, la esploatarea Serbiei, la maghiarisarea Slavilorŭ din Ungaria, la polonisarea Rușilorŭ galițianĭ? Grăbirea rěsboiului e decĭ în interesulŭ... Rusiei, întârḑierea în alŭ... Austriei.“

Vederile desfășurate în acéstă broșură suntŭ vederile tuturorŭ politicilorŭ și publiciștilorŭ rușĭ, despre acésta s'a pututŭ convinge orĭ-ce omŭ, care a urmăritŭ pressa rusă cu atențiune de câte orĭ a tratatŭ tema de mai susŭ.

Rusia conteză, într'unŭ casŭ de rěsboiu cu Austro-Ungaria, pe stările de încordare și de dușmăniă, în care se află popórele din monarchia nóstră, din causa privilegiurilorŭ unora și nedreptățirilorŭ altora.

Dér pe când guvernulŭ din Viena își dă tóte silințele posibile a mulțămi popórele din partea translaitană a monarchiei și a și-le câștiga cu trupŭ și sufletŭ pentru monarchiă, satisfăcêndu-le rěndŭ pe rěndŭ trebuințele culturale-naționale și lărgindŭ puținŭ câte puținŭ sfera drepturilorŭ lorŭ politice, pe atuncĭ guvernulŭ ungurescŭ împreună cu tote partidele politice ungurescĭ și-au pusŭ în capŭ sě întindă cu orĭ-ce prețŭ córda până la estremŭ.

Și ḑi de ḑi întindŭ córda, nedreptățindŭ când o naționalitate când alta, scurtândŭ drepturile politice și culturale-naționale când ale uneia când ale alteia, persecutândŭ pe bărbații de inimă când ai uneia când ai alteia dintre naționalitățĭ, mergêndŭ cu uneltirile de maghiarisare pěně a smulge copii din sînulŭ naționalitățiĭ căreia aparținŭ și a'i înstreina între Ungurĭ spre a fi maghiarisațĭ, precum se întâmplă cu sêrmanii copii Slovacĭ.

Gândéscă-se seriosŭ Ungurii dela putere la urmările faptelorŭ lorŭ și sě nu pérḑă nicĭ unŭ momentŭ din vedere, că în momentele de crisă vorŭ avé nevoiă tocmai de acele naționalitățĭ, pe care aḑi le nedreptățescŭ.

Scrisorĭ de aderință adresate generalului Traianŭ Doda.

Oravița, 15 Oct. 1887.

Aderămŭ întru tóte la enunciațiunile cuprinse în literile, ce ai adresatŭ dietei țěrii. Te felicitămŭ pentru curagiulŭ civicŭ și iubirea neclătită către națiunea Ta. Dumneḑeu cu Tine și cu causa ce o aperĭ.

Andreiu Ghidiu, protopresbiterŭ; Ilie Trailă, advocatŭ; Simeonŭ Mangiuca, advocatŭ; Ioanŭ Lepa, advocatŭ; Alexandru Coca, candidatŭ de advocatŭ; Alexandru Mangiuca, candidatŭ de advocatŭ; Ioanŭ Țěranŭ, Nicolae Tatucu, preotŭ ortodoxŭ; Iacobŭ Botosŭ, brutariu; Mihaiu Fometescu, cojocarŭ; Nicolae Hosca pictorŭ; Mateiu Stroia, argăsitorŭ; Petru Manețiu, croitorŭ; Sofronie Motea, argăsitorŭ; Ioanŭ Bogdanŭ, docinte greco-catolicŭ; Adamŭ Manciu, economŭ; Valeriu Dionisie, docinte gr.-cat.; Mateiu Ciorei, economŭ; Vasiliu Pascu, parochŭ greco-catolicŭ; Adamŭ Manciu, agronomŭ; Ioanŭ Iotioviciu, comerciantŭ; Adamŭ Manciu, Petru Cipu, economĭ; Ioanŭ Iuica, preotŭ ortodoxŭ; Teodorŭ Petcu, agronomŭ; George Popoviciu, preotŭ ortodoxŭ; Matia Beica, economŭ; Nicolae Simu, învěțătorŭ; Ilie Beica, agronomŭ; Ioanŭ Petroviciu, preotŭ ortodoxŭ; Trifu Ciorei, economŭ; Ioanŭ Bistreanŭ, oficiantŭ în pensiune.

Oradea mare, 13 Oct. 1887.

Aderămŭ la vederile și ținuta expresă în epistola adresată către președintele dietei. Te felicitămŭ pentru acéstă ținută bărbătéscă.

Aderenții partidei naționale române.

Ilustrisime Domnule Generalŭ! Bine-voesce a primi profunda nóstră aderență pentru adevěrurile, ce le-ai spusŭ în scrisórea adresată către președintele dietei țěrii. Suntemŭ mândri a Te felicita, căcĭ și acum, ca totdéuna, ai împlinitŭ o datorie față de Tronŭ și față de națiunea Ta.

Te asigurămŭ sěrbătoresce, că convingerile Tale suntŭ convingerile nóstre.

Iladia, în 10 Oct. n. 1887.

Ai Ilustrității Tale

Stimătorĭ: Petru Popoviciu, gr.-or.; Octavianŭ Madincea, preotŭ românŭ; Dimitrie Lința, învěțătorŭ românŭ gr.-or.; Ionŭ Popoviciu, negutătorŭ; Teodosie Popoviciu, negutătorŭ; Petru Ania, negutătorŭ; Iosifŭ Ania, economŭ; Pavelŭ Ania, economŭ; Iónŭ Ania, economŭ; Iónŭ Zeico, negutătorŭ; Miloșŭ Luchiciu, învěțătorŭ gr.-cat., George Verca, învěțătorŭ gr.-or.; Ionŭ Țêpeu, măiestru; Pavelŭ Catina, faurŭ; Iónŭ Zeico, economŭ; Nicolae Murgu, Iosifŭ Catina, Iónŭ Murgu, Radulea Iosifŭ, Ilie Murgu, Nicolae Radulea, Iónŭ Murgu, Davidŭ Lazarŭ, Pavelŭ Luca, negutătorŭ; Lazarŭ Lazarŭ.

Vorbirea lui Kalnoky și pressa rusă.

„Journal de St. Petersbourg“ voesce sě aștepte textulŭ oficialŭ alŭ discursului comitelui Kalnoky, deórece unele părțĭ din discursŭ au datŭ prilegiu la unele observațiunĭ și au produsŭ o mare surprindere. Pentru acum numitulŭ ḑiarŭ rusescŭ voesce sě constate că modulŭ cum înțelege comitele Kalnoky situațiunea principelui Ferdinand de Coburg se deosibesce fórte multŭ de părerea guvernului rusescŭ. După părerea comitelui Kalnoky, acestei situațiunĭ, pentru ca sě fie legală, nu'i mai trebue decâtŭ confirmarea puterilorŭ. Rusia din potrivă nicĭodată n'a recunoscutŭ legalitatea alegerei Sobraniei bulgare, deórece chiar acéstă adunare n'a fostŭ decâtŭ produsulŭ violenței și alŭ ilegalităței. Avêndŭ în vedere acéstă deosebire de vederĭ în ce privesce punctulŭ de plecare, este anevoie d'a ajunge la o înțelegere în privința crisei bulgare. Ḑiarulŭ din Petersburgŭ încheie articolulŭ sěu cu următórele cuvinte:

„In ce privesce străduințele comitelui Kalnoky d'a câștiga pe Rusia pentru causa păcei, n'avemŭ nevoie d'a releva, că ele ar fi multŭ mai folositóre decă ar fi îndreptare în altă parte. Acéstă pace este totŭ atâtŭ de puținŭ amenințată, pe câtŭ este de amenințată independința popórelorŭ balcanice. Acestea suntŭ numai vorbe, care au succesŭ înaintea parlamentelorŭ și care n'au altceva în vedere decâtŭ acestŭ succesŭ“.

După o telegramă din Moscva discursulŭ comitelui Kalnoky sapă o nouă grópă între Rusia și Austria. Politica lorŭ în Orientŭ pare într'unŭ modŭ definitivŭ nereconciliabilă. Se consideră în Moscva ca o nerușinare silința ce'șĭ dă Austria pentru a'șĭ aroga rolulŭ de amicŭ alŭ țěrilorŭ balcanice, în opunere cu Rusia, care în timpŭ de secole, a făcutŭ pentru aceste țěrĭ sacrificii necalculabile. Destăinuirile d-lor Crispi și Kalnoky suntŭ socotite ca expresiunea chiar a unei politice ce revoltă opiniunea publică. Cu tóte acestea ele nu schimbă întru nimicŭ posițiunea actuală a Rusiei, care este unanimŭ considerată ca avantagiósă. Evoluțiunile ligei Europii centrale vorŭ aduce necesarmente ceea ce fu aci totdéuna doritŭ într'unŭ modŭ arḑětorŭ, mai cu semă o acțiune combinată a Rusiei și a Franciei, care va paralisa orĭ-ce altă combinațiune și va asigura victoria justiției, când ceasulŭ rěsbunării va suna.

Trupele rusescĭ la granița austro-ungară.

Ḑiarulŭ germanŭ „Kreuzzeitung“ scrie următórele:

Unŭ prietenŭ alŭ ḑiarului, care a avutŭ o mare afacere comercială în Rusia, reîntorcêndu-se, ne comunică că scirea ḑiarului „Kreuzzeitung“ privitóre la concentrarea trupelorŭ rusescĭ pe granița austriacă la începutŭ a fostŭ primită cu îndoială, deórece nu se putea crede, că guvernulŭ rusescŭ, când comerciulŭ decresce și calamitatea rublelorŭ cresce, va esecuta nisce měsurĭ, carĭ sě măréscă neîncrederea în intențiunile pacînice ale politicei rusescĭ și în acelașĭ timpŭ sě măréscă și neliniscea economică.

Din nenorocire nu mai rěmâne nicĭ o îndoială în privința comunicărei nóstre, deórece întréga divisiune de cavalerie dela Moscva, precum și o mulțime de tunurĭ au plecatŭ d'acolo și nu mai este pentru nimenea secretŭ că

trupele au plecatŭ spre granița austriacă, oprindu-se în apropiere de Lublinŭ.

D'asemenea la Vilna s'a vorbitŭ fără nicĭ unŭ încungiurŭ că și acolo trebuie sĕ sosésca trupe, pentru ca sĕ sporéscă numĕrulŭ trupelorŭ, care se găsescŭ la granița prusiană.

Noi, din parte-ne, adăogămŭ la acéstă comunicare, care ne vine și din altă parte sigură, esplicațiunea că divisiunea de cavaleriă No. 13, dela Moscva, după cum se scie aparține districtului 13 militarŭ și se compune din regimentele de dragonĭ 37, 38 și 39, din regimentulŭ de cazacĭ Orenburg No. 2, și două baterii călărețe, și că, ținêndŭ că acele regimente au 6 escadróne, trupele rusescĭ la granița austriacă se sporescŭ, nicĭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ, decâtŭ cu 24 de escadrone și 16 tunurĭ.

Cum că s'au trămisŭ trupe și spre granițele nóstre prusiane este fórte ușorŭ posibilŭ, deórece în cercurile militare din Petersburgŭ încă în primăveră s'a vorbitŭ de acestŭ lucru. De altmintrelea nicĭ Rușii nu tăinuiescŭ că ei lucréză din rĕsputerĭ la construirea liniilorŭ ferate de ostŭ și la terminarea lucrărilorŭ de fortificațiunĭ, și că în specialŭ linia Narev este aceea de care ei se îngrijescŭ mai multŭ.

Revoltă în Bulgaria.

Din Bulgaria a sositŭ scirea că o bandă de insurgențĭ, după ce ar fi pusŭ mâna pe Eski Zagra, s'ar fi îndreptatŭ spre Târnova. Guvernulŭ din Sofia ar fi espediatŭ în grabă trupe spre a pune mâna pe insurgențĭ.

O telegramă din Sofia dela 7 Noemvre spune că turburările isbucnite în Eski-Zagra parŭ a fi mai grave de cum se credea la începutŭ. Deși organele guvernului asiguraseră, că ordinea s'a restabilitŭ, totuși la 6 Noemvre s'au trimisŭ trupe rumeliote în marșŭ forțatŭ spre Eski-Zagra. Circulă sgomotulŭ, că miliția locală și jandarmii au avutŭ o luptă de mai multe ceasurĭ cu rebelii.

Confederațiunea balcanică.

„Correspondance de l'Est" primesce următórea telegramă din Sofia:

D-nii Stambuloff și Stransky au de cât-va timpŭ numeróse conferințe cu d-nii Rangabe, ministrulŭ Greciei, Beldiman, ministrulŭ Serbiei. Miniștrii bulgarĭ au căutatŭ sĕ convingă pe cei trei diplomațĭ că principele Ferdinand ar putea cu inlesnire sĕ fiă recunoscutŭ de Grecia, de România și de Serba, ca unele ce n'au negarantatŭ tratatulŭ din Berlinŭ și nu suntŭ prin urmare rĕspundĕtóre. Unŭ asemenea actŭ ar fi primulŭ pasŭ făcutŭ spre formarea unei lige a statelorŭ balcanice.

Diplomații au făgăduitŭ că are sĕ refere guvernelorŭ respective; dér au esprimatŭ în acelașĭ timpŭ îndoelĭ în ceea ce privesce necesitatea demersurilorŭ lorŭ. Dênșii au obiectatŭ, că este adevĕratŭ că cele trei puterĭ n'au semnatŭ tratatulŭ din Berlinŭ, dér că au câteșĭ trele interesŭ ca tratatulŭ sĕ fiă menționatŭ.

Nutrimentulŭ soldatului în diferitele armate.

„Pester Lloyd" face o comparațiă între hrana ce se dă soldatului rusŭ și celui austro-ungarŭ, spre a constata chipulŭ insuficientŭ în care este hrănitŭ celŭ din urmă.

Ânteiu și ânteiu soldatulŭ rusŭ capĕtă *de două ori pe di* câte o ciorbă caldă, pe când celŭ austriacŭ numai odată, la amiadĭ, și *séra nu capĕtă nimicŭ*.

Porțiunea de pâne ce capĕtă unŭ soldatŭ austro-ungarŭ pe di e de 840 grame; celŭ rusescŭ 1680 grame. Din acésta e liberŭ sĕ-șĭ ceră o parte în banĭ. Soldatulŭ rusŭ are pe di 28 decagrame de carne, pe când celŭ austro-ungarŭ numai 19. In timpŭ de postŭ soldatului rusŭ i se dă o duplă porțiă de pește, lucru care s'a introdusŭ și în Germania.

Gradele inferióre încă suntŭ în Rusia mai bine îngrijite decâtŭ în Austro-Ungaria. Sergentulŭ rusŭ capĕtă o duplă porțiă de carne și pește, așa că șĭ póte ține și femeia. De câtva timpŭ li se mai dă Rușilorŭ, pentru variațiă, și carne de porcŭ.

Soldatulŭ francesŭ nu capĕtă pe di decâtŭ 750 grame de pâne; dér o pâne superióră în calitate, albă și hrănitóre. Dimpotrivă rațiunea de carne a soldatului francesŭ e de 30 decagrame, seu 20 decagrame de conserve și 20 de slănină. Soldatulŭ francesŭ capĕtă în 329 dile ale anului carne próspĕtă, în 24 conserve de carne și în 24 slănină. Pe lângă asta mai capĕtă vinŭ, zaharŭ și cafea.

Soldatulŭ germanŭ nu e nicĭ pe departe atâtŭ de bine hrănitŭ ca celŭ francesŭ. Are numai 18 decagrame de carne pe di; mai puținŭ dér și decâtŭ celŭ austro-ungarŭ; în schimbŭ capĕtă însĕ mai multŭ din celelalte articole de hrană.

Rațiunea de carne ce capĕtă soldatulŭ în celelalte țĕri e: în Italia 20 decagrame, în Anglia 38, în Turcia 27, în România 40, în Serbia 22.

Mai bine se hrănesce dér, conformŭ acestorŭ cifre, soldatulŭ românŭ.

„Pester Lloyd« termină articolulŭ sĕu cerêndŭ pentru soldatulŭ austro-ungarŭ măcarŭ ceva pentru mâncarea de séra.

SCIRILE DILEI.

Cetimŭ în „Kolozsvár« dela 8 Noemvre: »După cum vestesce o fóiă din *Oradea-mare*, în cercurile informate ale societății se vorbesce despre episcopulŭ gr. cat. *Michailŭ Pavelŭ*, că din palatulŭ sĕu episcopescŭ din Oradea-mare voesce sĕ facă unŭ institutŭ de crescere pentru fete, ér' ca reședință pentru sine voesce sĕ cumpere o casă a lui Kovacs, pe care o va stráforma amĕsuratŭ recerințelorŭ moderne. In institutulŭ ce se va înființa pentru crescerea fetițelorŭ, atâtŭ limba de învĕțĕmêntŭ, câtŭ și limba de coversațiă in societate va fi limba ungurésca". — Cu alte cuvinte »Kolozsvar" bate șeaua; ilŭ sfătuimŭ sĕ'șĭ caute unŭ cuiu tare, de care, sĕ'șĭ atêrne kulturegyletista dorită. In școla românéscă numai românesce se póte învĕța și conversa.

—x—

In proporțiă cu alte părțĭ, scrie „Kolozsvár«, *din părțile ardelene nu emigrézâ așa mulțĭ în America*. Emigranții de aicĭ suntŭ în preponderanță Sașĭ. Acésta vre „Koloz." s'o dovedéscă cu împrejurarea, că „Tageblatt" a primitŭ o epistolă dela unŭ Sasŭ ardeleanŭ emigratŭ în America. — Dreptŭ are fóia bugetară, că din Ardealŭ nu emigrézâ așa mulțĭ în America, emigrézâ însĕ fórte mulțĭ în România, cea mai mare parte din emigranțĭ fiindŭ Ungurĭ.

—x—

Advocatulŭ Balog din Zalău pledeza într'unŭ articulŭ publicatŭ în unŭ diarŭ juridicŭ din Budapesta pentru înființarea unui fondŭ de pensiune *în favorulŭ advocațilorŭ din Ungaria*. Fondulŭ s'ar pute înființa, după părerea numitului advocatŭ, prin arangiarea de balurĭ. Recomandă decĭ sĕ se arangeze în Budapesta unŭ balŭ; câtŭ pentru vêndarea biletelorŭ de balŭ, dice că „despre acesta s'ar îngriji esecutorii noștri." — Incă unŭ mij locŭ de căpĕtuire, prin presiunea esecutorilorŭ judecătorescĭ.

—x—

Bancherulŭ evreu Hirsch Moritz, despre care amŭ amintitŭ că a dăruitŭ o sută de milióne francĭ pentru scopurĭ de binefacere pe séma Evreilorŭ din Europa, este unŭ bărbatŭ fórte meritatŭ pentru Evreii din Ungaria mai alesŭ. „Mii de cererĭ primesce elŭ în fiecare anŭ dela Evreii din țera nóstră și baronulŭ Evreu Hirsch se grăbesce, precum spune „Kolozsvar", a le rĕspunde prin câte o scrisóre cu banĭ. Sute de mii a trimisŭ elŭ și până acum pe séma Evreilorŭ sĕracĭ din Ungaria, ér acum, pentru împărțirea celorŭ o sută de milióne francĭ, a cerutŭ dela o dómnă evree, Ioana Bischitz, consemnarea societăților evreescĭ de binefacere din țera nóstră, căcĭ prin aceste societățĭ vrea sĕ se împartă banii.«

—x—

Cu diua de 1 Noemvre n. s'au mai înaintatŭ în armata comună la gradulŭ de *căpitanŭ cl. I.*: căpitanii de cl. II. *George Horvath* la reg. 51 de inf., *Petru Matica* la reg. 63 de inf; la gradulŭ de *căpitanŭ cl. II.*: locotenenții *Dan. Mataringa* la reg. 100 de inf., *Demetriu Brumaru* la reg. 83 de inf., *Ienache Ionŭ* la reg. 33 de inf., *Baltasar Fabuș* la reg. 63 de inf.; în despărțĕmêntulŭ comptabilității militare la gradulŭ de *căpitanŭ cl. II.*: locotenentulŭ *Const. Liuba*, la gradulŭ de *sublocotenentŭ*: *Simionŭ Barba* la reg. 16 de inf., *Ioanŭ Voicu* la reg. 64 de inf.

—x—

Din *bugetulŭ ministeriului de rĕsboiu comunŭ* alŭ monarchiei nóstre se plătescŭ astădĭ: 30 generalĭ de artileriă și cavaleriă (Feldzeugmeister), 161 locotenențĭ feldmareșalĭ (Feldmarschallieutenant), 234 generalŭ-maiorĭ, adecă laolaltă 425 generalĭ; apoi 530 colonelĭ, 1187 maiorĭ, 3152 căpitanĭ de infanteriă și cavaleriă, 935 locotenențĭ, 588 sublocotenențĭ, 57 preoțĭ militarĭ, 126 auditorĭ, 659 medicĭ, 155 oficerĭ de comptabilitate și 1543 oficiantĭ militarĭ, așa deră aprópe 9700 oficerĭ.

D-lŭ *Ioanŭ Drăgălina*, sublocotenentŭ c. r. la reg. de infanteriă Nr. 43, Caransebeșiu, a eșitŭ din armata austro-ungară și a intratŭ în aceeașĭ calitate în armata României, spune „Luminătorulŭ«.

—x—

Cetimŭ în „Rĕsboiulŭ«: Mai mulțĭ tinerĭ convenindŭ a forma o societate literară și sciințifică și avêndŭ consimțĕmêntulŭ marelui poetŭ românŭ Eminescu s'a hotărîtŭ ca acéstă societate sĕ pórte numele de „*Societatea Eminescu*". Totdeodată s'au împărțitŭ liste pentru a strînge banĭ spre a da o representațiă teatrală în folosulŭ marelui poetŭ."

—x—

Bugetulŭ orașului Bistrița pe anulŭ 1888 e preliminatŭ la veniturĭ ordinare cu 121,140 fl. și la veniturĭ estra-ordinare cu 271 500 fl. Cheltuelile ordinare suntŭ preliminate cu 86,847 fl. și cheltuelile estra-ordinare cu 305,000 fl. Bugetulŭ are decĭ unŭ escedentŭ de 792 fl

(5)

FOILETONU.

LOGOFĔTULŬ MATEIŬ

NOVELĂ.

Era în contra obiceiului sĕu, de a pleca așa de vreme, dér așa se întêmplă uneorĭ, eștĭ cuprinsŭ de unŭ dorŭ de plecare și astfelŭ facĭ lucrurĭ, despre carĭ abia târdiu îțĭ poțĭ da séma de ce le-ai făcutŭ.

Ceilalțĭ au mai rĕmasŭ, dér Mateiŭ încăleca pe negrulŭ sĕu și luă drumulŭ dealungulŭ.

Afară rĕsărise luna, nu pentru ca sĕ'i facă lui Mateiŭ vre-o impresiă, ci pentru că era timpulŭ sĕ rĕsară, și adia puținŭ vêntulŭ, ceea ce'i cădea de totŭ bine după petrecerea dela Rădița.

Calulŭ o luă în boestru lăsândŭ unŭ lungŭ prafŭ după elŭ, și mergea unde'lŭ ducea stăpânulŭ sĕu.

Deodată Mateiŭ îșĭ opri calulŭ.

„Am făcutŭ rĕu că am pornitŭ," îĭ trecŭ prin minte, „căcĭ de sigurŭ ceia....... vorŭ crede că eu mergŭ la Maruța."

Și cum se oprise elŭ, voia sĕ se întórcă, dér făcu câteva smuciturĭ în drépta și în stânga și în cele din urmă gândindŭ în sine — »ce 'mĭ pasă!" — trase pinteni negrului și acesta sbură până la curte.

Acolo se afla și Maruța.

Când a plecatŭ logofĕtulŭ, Rădița a eșitŭ în pragŭ și proptită de stâlpulŭ ușei se uita mâniósă către satŭ.

„Tóte 'sŭ până odată!" grăi ea în sine și întră érăși în casă.

V.

Mai era puținŭ până la curte.

Cânii, carĭ din pricina arșiței sorelui tótă diulița au statŭ ascunșĭ prin bălării, începură a lătra.

Când se apropia bine de curte, se potoliră și cânii, căcĭ cunoscură pe Mateiŭ; dér cu tóte acestea totŭ se mai chilălăiau în semnŭ de pretiniă.

Logofĕtului îĭ era nĕcazŭ, deórece credea că se vorŭ scula boerii din somnŭ.

Nu de coconulŭ Nae se temea Mateiŭ, ci se temea de cocóna Eleftera, și nu i-ar fi venitŭ la socotélă sĕ se deștepte din somnŭ.

Curtea boerescă este încunjurată cu gardŭ înaltŭ de-unŭ stânjinŭ, are o pórtă mare către drumŭ și o portiță către satŭ.

Pe acéstă portiță a întratŭ logofĕtulŭ, căcĭ pe aci era dosulŭ căsciórelorŭ, unde se afla Maruța.

Mateiŭ îșĭ legă calulŭ de gardŭ, se strecură frumușelŭ în dosulŭ căsciórelorŭ, se apropiă de ferestra care era în fundŭ, și se uita în căscióră. Era ceva mai depărciorŭ, așa că nu putea fi observatŭ.

In căscióră era Maruța. Era de totŭ veselă și cânta

Mateiŭ cuprinsŭ de unŭ neastâmpĕrŭ, voia sĕ se apropiă de ferestră, dér par'că nu'lŭ lăsa inima; îĭ mai plăcea sĕ privéscă din depărtare printre drugii de ferŭ.

Se gândea logofĕtulŭ la felŭ de felŭ de lucrurĭ, cu tóte acestea repede îĭ periră gândurile și plecă dreptŭ la ferestră.

— Bună séra Maruțo! — dise elŭ și se apucă cu drépta de drugii dela ferestră și se uita cu mare dragoste.

Maruța era îmbrăcată într'o rochiă albastră, cu o cămașe albă ca lebeda în apă.

Ea n'a băgatŭ îndată de sémă, cine este la ferestră, de aceea când se întórse tresări.

Ea rĕmase în acelŭ locŭ unde se afla, și'șĭ muta privirile dela ferestră în pămentŭ și din pămentŭ érășĭ la ferestră. Intr'unŭ târdiu se apropiă și ea puținŭ și începŭ sĕ vorbéscă:

— Unde ai fostŭ, Mateiŭ, de vii așa târdiu? — îlŭ întrebă ea. — Ai avutŭ vre-o trébă? Eștĭ îmbrăcatŭ ca de horă?!.

Mateiŭ stĕtŭ puținelŭ fără sĕ dică ceva.

— N'amŭ fostŭ la horă, Maruțo, am fost airea! — rĕspunse elŭ.

— Unde ai fostŭ? — îlŭ mai întrebăea odată.

— Astădĭ e Duminecă și am fostŭ la primblare, — începŭ logofĕtulŭ, cu tóte acestea nu se simțea bine că nu spune adevĕrulŭ, și era cuprinsŭ de unŭ felŭ de nĕcazŭ. „La ce sĕ mințŭ ca unŭ băiatŭ"? îĭ trecŭ prin minte și continuă astfelŭ: — Am fostŭ la horă Maruțo, am fostŭ la horă la Rădița, și de adĭ înainte, nu mai jelesŭ pe maica, am sĕ mergŭ totdeuna la horă!

Din cerculŭ Ighiului, Octomvre 1887.

Domnule Redactorŭ! Terminându-se și a doua alegere de deputatŭ dietalŭ în cerculŭ Ighiului pe periodulŭ de 5 anĭ următorĭ, nimenĭ după cunoscința mea nu șĭ-a luatŭ ostenela a da publicului românŭ ocasiune prin vre-unŭ diarŭ de a fi informatŭ despre constituționalulŭ actŭ, măritŭ atâtŭ de diarele maghiare.

După prima alegere în care cu aclamațiune fu alesŭ fostulŭ ministru Kemeny Gábor, foile ungurescĭ fără partidă îșĭ esprimau părerea de rěu că alesulŭ lorŭ nicĭ într'atâtŭ nu-i invrednicesce cu presența lui, încâtŭ sě-i pótă striga unŭ sě trăéscă: ilŭ țineau mărețŭ, îngâmfatŭ și cu totulŭ mai pre susŭ de clasele ce începŭ dela baronŭ în josŭ. Ca sě-i mulțămescă și cu o lovitură sě prindă două mușce, fostulŭ ministru se scoborî din palaturile lui cele pompóse, aprope de cei din colibă și ținêndŭ în mai multe locurĭ vorbirĭ alegětorilorŭ sěi, între altele dise în comuna Ighiu, mângâindŭ pe alegětorĭ cu aceea: „că guvernulŭ dimpreună cu dieta țěrii în continuu lucră pentru prosperarea și bunăstarea poporului în tóte direcțiunile: agricole, industriale, comerciale și politice; în cele agricole a ridicatŭ cultura viilorŭ (decă nu altfelŭ, der prin filoxeră), în cele industriale s'a silitŭ a da pe mâna industriașilorŭ banii țěrii prin procurarea trebuinciósel orŭ pe séma armatei; în cele comerciale se silesce a ridica comerciulŭ prin tractate vamalĭ; în cele politice, ce amŭ dobênditŭ? Amŭ dobênditŭ aceea ce antecesorii noștri înțelepțĭ de multŭ au doritŭ și la care încă dinainte de 1848 au lucratŭ, adecă „Uniunea," care garantéză și Ardealului putere cuvenită, căcĭ Ardealulŭ încă din anii lui Rákoczi până acum nu avu legĭ sancționate în tótă forma; și alŭ doilea, cine cetesce foile se póte convinge despre „Magyar eszmenek valodi-ágá ol," adecă idea maghiară de statŭ.

Era vorba ca sě-șĭ dea mulțămita fiindŭ alesŭ în Sěcuime, der terenulŭ liberŭ totușĭ n'a lăsatŭ spre a i-se pregăti altuia și astfelŭ s'a depărtatŭ cu cuvintele: că »încă nu scie care mandatŭ ilŭ va ține.“

După abdicerea de mandatulŭ din cerculŭ Ighiului, s'a candidatŭ de o partidă Dr. Rosenberger Gyula, advocatŭ în Pesta, care într'unŭ duelŭ avutŭ împușcase pe unŭ Batyani, eră de altă partidă, ambe însě guvernamentale, Br. Kemeny Geza, pentru care ținuse Kemeny Gábor terenulŭ ocupatŭ. Acesta în vorbirea ținută în formă de programŭ singurŭ a desaprobatŭ colosulŭ bugetŭ, ce absórbe averea țěrii, der totușĭ nu póte se dică că timpulŭ e venitŭ pentru scăderea lui, căcĭ numai armata sorbe circa 40,000 000 fl., deră acelea suntŭ de lipsă pentru că câtă vreme le dau acelea, scimŭ la spatele nóstre o armată de unŭ milionŭ două sute de mii, de care în timpulŭ presentŭ nu ne putemŭ lipsi și credemŭ că acea armată se va bate bine, și încă nu preste multŭ timpŭ, după ce va trece preste noi catastrofa care e tare apropiată; atuncĭ numai se póte micșora budgetulŭ.

Déră sě trecemŭ la actulŭ de alegere, care mai multŭ ne intereséză din punctulŭ de vedere politicŭ. Am fostŭ cetitŭ că la alegerea primă, unde numai unŭ candidatŭ fusese, Românii au pututŭ rěmâné pasivĭ, acum însě, când lipsa era mare, totŭ aparatulŭ comitatului începêndŭ dela comitele supremŭ până la celŭ din urmă oficialŭ fură pușĭ în mișcare umblândŭ din comună în comună cu promisiunĭ și intimidărĭ, după cum sě póte vede din alte diare. Pe lângă tóte estea nu ne am fi așteptatŭ ca sě vedemŭ și din alte comitate dândŭ materialulŭ lorŭ brutŭ pentru scoterea din urnă a lui Kemeny Geza.

Mai puținŭ amŭ așteptatŭ ca solgăbirěulŭ seu nu sciu cine sě influințeze într'atâtŭ asupra unorŭ locuitorĭ cu dreptŭ de votŭ, fiă chiar și sărăntocĭ séu numai flămândĭ, ca sě alerge la urnă cale de o di spre a strica pasivitatea română sigilată în 1881, 1884 și 1887, între carĭ chiar și notarulŭ Barițiu, despre care se vorbesce că n'ar fi chiar flămândŭ, nicĭ dóră golŭ, și totușĭ făr' de rușinare în fruntea a două-trei-decĭ votisanțĭ, între carĭ și preotulŭ gr. cat. Meteșiu din Cărpinișiu și învěțătorulŭ din Buciumĭ Ioanŭ Lupu, Vasiliu Corpade învěțătorŭ, și alțĭ notarĭ și birae cu cioportulŭ fură adușĭ de numiții spre a nu rěmâné mai pe josŭ de Iuda.

Nu puținŭ ne dóre de faptele fără legătură ale celorŭ ce se dicŭ pre sine Românĭ, căcĭ începêndŭ de acolo la vale toțĭ notarii și biraele cu ciurdile lorŭ marĭ și micĭ la poruncă au alergatŭ la urnă; dintre aceștia putemŭ numi pre notariulŭ din Zlatna Albini, notariulŭ din Feneșiu, notariulŭ Nanŭ, totŭ notarĭ, carĭ românĭ nu vorŭ pute fi niciodată; apoi notariulŭ din Șardŭ Pap János, cu toțĭ ai lui din Șardŭ. Nu mai puțină atențiune merită notariulŭ din Bucerdea vinose Nesztor Miklos, care atâtŭ de frumosŭ ițĭ vorbesce, de toțĭ cei carĭ nu-lŭ cunoscŭ și nu-i sciu faptele i-ar crede, dér noi ilŭ scimŭ bine că e unŭ cameleonŭ, și numai pe astfelŭ de căi a fostŭ susținutŭ în oficiu pe conta Româniloru; fiă-i de bine, dee Dumnedeu, ca precum se încercă a rădica neamulŭ românescŭ pe astfelŭ de căi, așa sě fiă rădicată și vada lui. Din lista celorŭ cu două fețe nu lipsesce nicĭ Metes Mozes din Cricău, care tare bine imiteză pre »mâța blândă ghiară rěu“, cunoscutŭ ne este din tóte purtările d-sale că ce Românŭ bunŭ e. Spre completarea neonestelorŭ servitii vine la rêndulŭ sěu Clemente Papiu de Galthoi, preotulŭ Sântimbrului și administratorŭ protopopescŭ, pre care se vede că nicĭ seminariulŭ, nicĭ preoția nu l'a luminatŭ și duchulŭ sântŭ nu l'a încununatŭ cu darulŭ de a'șĭ iubi neamulŭ. Și sciți de ce s'a folositŭ fiindŭ întrebatŭ: că de ce a alergatŭ la urnă aducêndu-șĭ mamelucii cu sine: „că fiindŭ datorŭ la Colleghiulŭ din Aiudŭ, l'a amenințatŭ că nu-lŭ mai așteptă decă nu va votisa. Frumosă laudă orĭ scusă!

Atâtŭ acestora, câtŭ și celorlațĭ docențĭ: Stefanŭ Popŭ, Georgiu Mitrofanŭ, carĭ trăescŭ din sudórea Românului, pentru ca sě jóce ceardașŭ, apoi lui Pap Gyuri din Galda inf., ca și lui Șerbanŭ din Galthiu, carĭ se satură cu căpăii domnescĭ, pe carĭ nu'i desprețuesce nicĭ papa Paulŭ Cosma din Negrelescĭ fiindŭ și vênătorŭ, din care pricină a venitŭ la Vălău gatându-se prescurile. Dumnedeu sě le ajute, precum ajută și ei neamului românescŭ.

Aceste pasěrĭ de nopte trebue sě se cunóscă de pe penele lorŭ pe viitorŭ și le recomandămŭ atențiunei publicului românŭ. *Cincinatu.*

Scirĭ polițienescĭ. De câteva sěptěmânĭ o parte din poporațiunea Brașovului e agitată de unŭ sgomotŭ caracteristicŭ ce ese din grópa orășenéscă de lemne, sgomotŭ ce séměnă cu respirația grea cu gemete a unui omŭ. Sgomotulŭ se aude sera si noptea. Mulțime de ómenĭ adunațĭ pe promenada de josŭ se încércă a'șĭ esplica acestŭ misteriosŭ sgomotŭ ce ese din zidulŭ celŭ vechiu. Unii au mersŭ în fantasia lorŭ aprinsă până a dice, că în didŭ se află o ființă de viu îngropată, care ar vrea sě iesă afară. Chiar poliția a căutatŭ sě afle acéstă ființă și înarmată cu scărĭ s'a suitŭ pe didŭ. Acum spre liniștirea publicului, servéscă spre sciință, că în didŭ se încuibase fără grije o cucuvea și portă de nasŭ publiculŭ în fiăcare séră. Nu-i vorbă, poliția a intervenitŭ în acéstă neplăcută afacere, der nu din motivulŭ, că dóră ar deslega vr'o enigmă, ci fiindŭ că câțiva copii curagioșĭ vrêndŭ sě ardă acea ființă misteriósă, făcuseră în grópa de lemne unŭ focŭ măricelŭ, care a trebuitŭ sě fiă stinsŭ de poliție, deórece ar fi pututŭ lua dimensiunĭ neplăcute.

Dumineca trecută, espresulŭ Nr. 73 fu surprinsŭ furândŭ pasěrĭ cântărețe. Se vede că în zelulŭ lui de a fura nu se gândise că numěrulŭ de pe căciulă, ce se vede de departe, ilŭ póte trăda.

Lunĭ s'a găsitŭ în colțulŭ Stradei teatrului unŭ medalionŭ de aurŭ. Păgubașulŭ ilŭ póte găsi la poliție.

Acum câteva dile, lucrătorulŭ de metale Karl Schramm fu găsitŭ fără ocupațiune, avêndŭ la elŭ și câteva foi scrise de elŭ însușĭ, de cuprinsŭ confusŭ revoluționarŭ, cărora însě nu li s'a datŭ nicĭ o importanță deórece autorulŭ e unŭ individŭ cu mintea mărginită și turburată, care acum doi anĭ a fostŭ adăpostitŭ într'unŭ institutŭ de nebunĭ. Numitulŭ lucrătorŭ fu espulsatŭ din orașŭ în comuna sa Leobesdorf.

Acum câteva dile s'a perdutŭ pe drumulŭ din Ulița négră în Ulița vămii o pipă de spumă de mare ferecată cu argintŭ. Aflătorulŭ binevoiască a o preda la poliție, în schimbulŭ unei remunerațiunĭ corespundětóre ce o va primi dela păgubașŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 11 Noemvre. — După cum comunică „Monitorulŭ imperiului“, consultațiunea medicală ce s'a ținutŭ erĭ în San-Remo n'a înlăturatŭ, durere, temerile ce le-a esprimatŭ din nou Dr. Makenzie despre suferința prințului de corónă. O decisiune definitivă se va lua după ce se va face o cercetare microscopică.

Banca imperială refusă lombardarea valorilorŭ ruse. Dispositiunea acésta se motivéză cu conclusulŭ principiarŭ luatŭ din parte dătătóre de měsură.

CHICAGO, 11 Noemvre. — Lingg, unulŭ dintre anarchistii, a cărorŭ esecutare a fostŭ fixată pe adi, s'a împușcatŭ în închisóre prin aprinderea unei capsule esplosive.

PARIS, 11 Noemvre. — Guvernulŭ a ordonatŭ cercetare în privința afacerei Wilson ce s'a ivitŭ în procesulŭ Caffarel.

DIVERSE.

Adêncĭ bětrânețe. — In diua de 16 Octomvre curentŭ, a incetatŭ din viețĭă, în comuna Cojasca, plasa Ialomița, județulŭ Dâmbovița, unŭ locuitorŭ anume Oprea Stângaciu, rudarŭ, în etate de *162 anĭ;* elŭ era cunoscutŭ de toțĭ sătenii din localitate, cărora le povestea din timpurile cele mai vechĭ. Numitulŭ fiindŭ de o taliă inaltă, vêrsta ilŭ gârbovise atâtŭ de multŭ încâtŭ capulŭ ajunsese la mijloculŭ corpului, cu tóte acestea era sănătosŭ și umbla încă după hrană. Dintre copii făcuțĭ în timpulŭ căsătoriei sale, cea mai mare parte au încetatŭ din viéță în vêrstă.

Cununiă. *Emanoilŭ Arghiriadi* și D-șóra *Ecaterina Voina* își vorŭ serba cununia religiósă Duminecă 1 Noemvre la orele 4 p. m. în Sf. Biserică a mănăstirei Sinaia. Adresămŭ felicitărĭ tinerei părechĭ!

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Muresianu.**

Astfelu grăì logofětulŭ și se depărta puținŭ dela feréstră.

Maruța rěmase pe gândurĭ. Sufletulŭ ei era cuprinsŭ de felŭ de felŭ de bănuelĭ și nu'șĭ putea da sémă despre pricina care'lŭ face pe Mateiŭ sě mérgă la horă.

Ișĭ ridicà fața ei albă și se uita la Mateiŭ, se uita însě mai cu dinadinsulŭ ca altădată, par'că voia anume sě se convingă despre lucrurĭ, carĭ o neliniștea.

— De ce mergĭ la horă? — întrebà Maruța cuprinsŭ de unŭ tremurŭ, — de ce mergĭ la horă? — adause ea, se apropia de feréstră și se apucà cu amêndouě mânile de dragii ei.

Logofětulŭ rěmase rece la acéstă întrebare.

— Nu'țĭ închipui, Maruțo, că eu merg la horă pentru cineva. Crede tu ce'țĭ spunŭ, căcĭ când m'am hotărîtŭ sě mergŭ la horă, eram fórte něcăjitŭ. Am fostŭ, e adevěratŭ! Acum însě am venitŭ sě te vědŭ ce mai facĭ. Am venitŭ ... iată așa.... fără sě'mĭ fi trecutŭ prin minte că am sě viu. Veneam eu și altădată, dér adì cum va fi fostŭ de rêndŭ, am venitŭ mai târdiorŭ. Fără sě sciu de ce am venitŭ, vědŭ că aflându-mě lângă tine, îmĭ mai fugŭ gândurile, mě simtŭ mai bine și mai mulțămitŭ.

Gătândŭ aceste vorbe, Mateiŭ se apropia érăși de feréstră și apucà cu mânile drugii de ferŭ și cum s'a fi întêmplatŭ, într'o mână a apucatŭ și mâna Maruței.

Maruța sta și nu dicea nimica. Nu cerca a'șĭ lua mâna de pe drugŭ, dér nici lui Mateiŭ nu'i trecea așa ceva prin minte.

Maruța nu dicea nimica, dér inima ei bătea, și acéstea o simțea ea, și scia că nu bate de geba, deórece într'adevěru se simția fórte bine.

»De nu ne-arŭ vedea cineva! îi treců prin minte ca unŭ fulgerŭ, dér îndată își uità érăși de sine și'șĭ plecà capulŭ spre drugii de ferŭ, ér logofětulŭ Mateiŭ o cuprinse printre drugĭ, și se uita cu dragŭ în ochii ei plinĭ de focŭ.

Calulŭ logofětului începù sě se mișce, începù sě necheze și astfelu Mateiŭ se întórse cătră gardŭ, îi strigà odată pe nume și negrulŭ se astêmpěrà.

Mai stětŭ puținŭ și apoi plecà.

Maruța rěmase în posiția ei, par'că nicĭ nu băgase de sémă că Mateiŭ a plecatŭ, când deodată intrà la ea în căscióră baba Rada, o femee din satŭ, carea lucra câte ceva prin curte.

Baba Rada era doctorulŭ satului și se pricepea de totŭ bine „la tóte bólele și la tóte blesnele“, cum dicea ea, „căcĭ suntŭ multe bóle în lume, și decă suntŭ, trebue sě fiă pentru fiăcare câte unŭ lécŭ«.

Când intrà baba Rada, Maruța rěmase speriată ca și cum s'ar simți vinovată de ceva.

Rada rěmase în ușe și băgà de sémă că Maruța nu-i ca de obiceiu și de aceea o întrebà:

— Ce ai Maruțo, par'că nu eștĭ în tóte ale tale.. spune'mĭ ce ai?.... nu cumva te a deochiatŭ cineva?....

Așa întrebà baba Rada, dér Maruța tăcù, și fața-i înroșită totŭ mai roșiă se făcea, și par'că o ardea ceva, așa se simția de înferbîntată.

— N'am nimica, leliță Rado, — grăì Maruța în cele din urmă. — N'am nimica, dér... a fostŭ aicĭ logofětulŭ Mateiŭ, — continuà ea și lacrimile i se ivirà în ochĭ.

— Nu-i nici o pricină, — dise rîdêndŭ, — nu-i nicĭ o pricină, drăguța mamei, — continuà Rada, se apropiă de ea și o netedì pe frunte.

Maruța era totŭ cu ochii udĭ de lacrimĭ. Se simțea însě bine și din acéstă clipă nu se mai îndoia că Mateiŭ o are dragă.

VI.

Sămbăta în totŭ loculŭ este mai multă trébă la casa omului, și décă din întêmplare te ducĭ la cineva și vedĭ tóte tăbărîte, vedĭ spălândŭ și curățindŭ, atuncĭ fără sě vrei îțĭ vine în minte idea că adĭ trebue sě fiă Sâmbătă.

La moșiă nu este totŭ așa.

La moșiă nu se póte face deosebire între o di și alta, căcĭ totdéuna este trébă destulă, și orĭ câtŭ se trudescŭ trei, patru femei, par'că totŭ nu suntŭ în stare să le isprăvéscă tóte, și par'că totușĭ o mulțime de lucrurĭ rěmânŭ nefăcute.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 10 Noemvre st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5% . . .	— —
Rentă de hârtiă 5% . .	99.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	97.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	113 |
Bonurĭ rurale ungare . .	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.55
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone . .	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99 25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	123.20
Renta de hârtiă austriacă	87.45
Renta de arg. austr. . .	82.70
Renta de aurŭ austr. . .	112 —
Losurile din 1860 . . .	135.—
Acțiunile băncel austro-ungare	889 —
Act. băncel de creditŭ ung.	285.25
Act. băncel de creditŭ austr.	279 50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 93
Napoleon-d'orĭ	9.92
Mărcĭ 100 imp. germ. . .	61 50
Londra 10 Livres sterlinge	125 25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 2 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	93½	9.½
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%) . .	91—	92—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» „ „ (5%) .	91¾	92¼
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) .	96—	97—
» » » (5%) . .	87½	88½
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de banca . .	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ

din 11 Noemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.69
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9 90	»	9.96
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.27
Imperialĭ	»	10.20	»	10.25
Galbenĭ	»	5 90	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina» 6% .	»	101.—	»	102.--
„ » „ 5% .	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111.½
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

TARIFA

anunțurilorŭ și insertiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru insertiunĭ și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ	. . . . . .	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 oră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute sera.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 ore 12 minute sera.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ in *Secuime* (S. Georgĭ): 1 oră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 ore diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre dimineța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 ore a. m.
c) Din *Secuime* la Brașovŭ: 6 óre sera
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre dimineța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
Brașovŭ (	7 20	—	4.01	2.32
Feldióra	7.57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5.28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6.49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra (	10 53	—	9.02	—
Sighișóra (	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10.37	—
Copșa mică	12.26	—	10.59	—
Micăsasa	12.42	—	11.16 11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12.33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 18	—
Vințulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5 28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5.56	
Clușiu (	—	6.01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezö-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.06	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venția-Orădii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagu	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Ghârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4.32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Brașovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	--
Predealŭ (	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.50
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicica	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	--
Simeria (Piski	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.49
Petroșenĭ	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ